

Rädda flodkraften!

Information till dig som fiskar i eller vistas
vid vatten där det finns flodkrafta

Länsstyrelsen
Norrbotten

Flodkräftan - en hotad art

Ska du fiska, paddla eller åka båt i ett vatten med flodkräfta? Då bör du veta hur du gör för att inte sprida kräftpest. Pestsvampens sporer sprider sig lätt och kan slå ut flodkräftorna i ett helt vattendrag.

Vad kan jag göra?

Eftersom det huvudsakligen är människor som sprider kräftpest är det ett problem som går att lösa. Följ dessa tre regler för att hindra smittspridning:

1. Plantera inte ut signalkräfter

Utplantering av signalkräfta är olagligt i hela EU. Signalkräfter är bärare av kräftpest och kan föra smittan vidare till flodkräftan, som dör av den.

2. Flytta inte fisk till andra vatten

Använd inte betesfisk i ett annat vatten än där den fångats. Håll inte heller ut vatten från ett vatten till ett annat.

3. Desinficera båtar och redskap

Har du använt båt eller redskap i vatten utanför Norrbotten och flyttar dem till ett vatten med flodkräfta bör du säkerställa att du inte sprider smittan*. Det görs genom att redskap och båtar:

- torkas fullständigt
- rengörs med T-röd eller Virkon™ S
- kokas eller djupfrysas.

** Vid kräftfiske är det lagkrav på rengöring av redskap som flyttas mellan vatten. Man får inte heller förvara eller kasta kräftor eller kräftdelar i annat vatten än det där de fångats. Det är också förbjudet att i ett vatten rengöra eller kasta emballage i vilket kräftor från ett annat vatten har förvarats. Kräftfiske kräver speciellt fiskekort och hanteras individuellt för respektive vattendrag.*

Metoder för desinficering

- Desinficering med medel verksamt mot svamp och sporer, till exempel Virkon™ S, ett biologiskt nedbrytbart desinfektionsmedel.
- Torkning till fullständig torrhet, till exempel: i bastu 70° C i minst 5 timmar (stora föremål) eller minst 1 timme (små föremål), eller genom långvarig sol- eller lufttorkning.
- Tvättning eller nedsänkning i T-röd (3 delar sprit och 1 del vatten). Fångstredskap ska hållas nedsänkta i minst 20 minuter.
- Båtar töms helt på vatten och lufttorkas ordentligt. Tömde båtar kan också duschas med T-röd eller Virkon™ S.
- Frysning -10° C under minst 24 h. Lämpligt för neoprendetaljer och vadarskor med filtsula.
- Kokning under lock i minst fem minuter. Föremålet ska vara helt nedsänkt i vattnet.

Flodkräfta. Foto: Jörgen Wiklund/SLU

Det här är flodkräftan

Flodkräftan är en nattaktiv, bottenlevande allätare som lever i sjöar och rinnande vatten i hela Sverige, utom i inre Norrland och i fjällområdet. I Norrbotten finns den längs hela kusten. Den trivs bäst nära stranden och vill ha fasta bottnar där den kan gömma sig bland stenar och grus. Flodkräftan invandrade troligen naturligt till Skandinavien för drygt 10 000 år sedan. Till Norrbotten infördes den någon gång på 1940-talet och har sedan dess spridit sig i kustområdet.

Akut hotad

Bestånden av flodkräfta har minskat kraftigt i landet, främst på grund av kräftpest. Under de senaste 100 åren räknar man med att 98 procent av bestånden har slagits ut i Sverige. I dag finns mindre än 1000 kända bestånd i landet. I Norrbotten finns kända bestånd i tolv vattendrag och flodkräftan har även setts i flera sjöar. På grund av minskningen är arten klassad som Akut hotad (CR) på den svenska rödlistan för hotade arter, och det finns ett nationellt åtgärdsprogram.

Kräftfiske i Råneälven. Foto: Anna Berhan

Smittspridaren signalkräfta

Signalkräftan är en invasiv främmande art i hela EU. Den kommer ursprungligen från Nordamerika och har sedan slutet av 1960-talet introducerats i många vatten i södra Sverige. Signalkräftan kan bära kräftpest utan att själv bli sjuk. Genom utsättningar av signalkräfta, som numera är olagligt, har kräftpesten spritt sig över landet, med utslagning av flodkräftbestånd som följd.

Om kräftpest

Kräftpest är en parasitisk svampsjukdom med ursprung i Nordamerika. Den överförs med sporer som sprids i vattnet. Till Sverige kom kräftpesten 1907 med importerade matkräftor. Därefter spred den sig över södra Sverige. När flodkräftor blir smittade dör de efter några veckor. Utanför kräftan kan sporererna överleva några veckor i vattnet. Sporererna är känsliga för uttorkning samt för höga och låga temperaturer.

Ska du fiska i vatten med flodkräfta - följ regler och rekommendationer. Foto: Mostphotos

Vattendrag med känd förekomst av flodkräfta i Norrbottens län

- Åbyälven
- Sågbäcken
- Lillpiteälven
- Alterälven
- Alån
- Luleälven
- Råneälven
- Töreälven
- Kalixälven
- Sangisälven
- Keräsjoki
- Torneälven

Kontakta Länsstyrelsen om du fångar
eller ser kräftor med misstänkt sjukdom.

Telefon: 010-225 50 00

lansstyrelsen.se/norrboten

Länsstyrelsen
Norrbotten